

Tytuł VI

ŚWIĘCENIA (Kan. 1008-1054)

Kan. **1008** - Na mocy ustanowienia Bożego, przez sakrament kapłaństwa niektórzy spośród wiernych, naznaczeni w nim niezatartym charakterem, są ustanawiani świętymi szafarzami; są oni mianowicie konsekrowani i przeznaczani ażeby - każdy odpowiednio do swojego stopnia, wypełniając w osobie Chrystusa-Głowy zadania nauczania, uświęcania i kierowania - byli pasterzami Ludu Bożego.

Kan. **1009** -

§ 1. Święceniami są: biskupstwo, prezbiterat i diakonat.

§ 2. Są one udzielane przez nałożenie rąk i modlitwę konsekracyjną, przepisaną dla poszczególnych stopni w księgach liturgicznych.

Rozdział I.

UDZIELANIE I SZAFARZ ŚWIĘCEŃ

Kan. **1010** - Święceń należy udzielać podczas Mszy świętej, w niedzielę lub święto nakazane, lecz z racji duszpasterskich można ich udzielać także w inne dni, nie wyłączając powszednich.

Kan. **1011** -

§ 1. Święceń należy udzielać z reguły w kościele katedralnym. Jednakże z racji duszpasterskich wolno ich udzielać w innym kościele lub kaplicy.

§ 2. Na święcenia powinni być zapraszani duchowni oraz inni wierni, ażeby jak najliczniej uczestniczyli w ich udzielaniu.

Kan. **1012** - Szafarzem święceń jest biskup konsekrowany.

Kan. **1013** - Żaden biskup nie może konsekrować na biskupa, jeśli wpierw nie upewni się o papieskim zleceniu.

Kan. **1014** - Jeśli Stolica Apostolska nie udzieliła dyspensy, biskup, główny konsekrator, musi do konsekracji biskupiej dobrać sobie przynajmniej dwóch biskupów konsekrujących. Jest zaś bardzo stosowne, ażeby razem z nimi konsekrowali elekta wszyscy obecni biskupi.

Kan. **1015** -

§ 1. Każdy kandydat do prezbiteratu i diakonatu powinien być wyświęcony przez własnego biskupa albo na podstawie dymisoriów udzielonych przez niego zgodnie z prawem.

§ 2. Własny biskup, jeśli nie zachodzi uzasadniona przeszkoda, powinien osobiście wyświęcać swoich podwładnych. Jednakże należącego do obrządku wschodniego nie może godziwie wyświęcić bez apostolskiego indultu.

§ 3. Kto może wystawić dymisorie do przyjęcia święceń, może również sam osobiście święceń udzielić, jeśli ma sakrę biskupią.

Kan. **1016** - Gdy idzie o święcenia diakonatu tych, którzy pragną być włączeni do kleru diecezjalnego, biskupem własnym jest biskup diecezji, w której kandydat ma stałe zamieszkanie, albo diecezji, której postanowił się poświęcić. Gdy idzie o święcenia prezbiteratu duchownych diecezjalnych, biskupem własnym jest biskup diecezji, do której kandydat został inkardynowany przez diakonat.

Kan. **1017** - Poza własnym terytorium biskup może udzielać święceń tylko za zezwoleniem biskupa diecezjalnego

Kan. **1018** -

§ 1. Dla kandydatów do kleru diecezjalnego dymisorie może wystawiać:

1° biskup własny, o którym w kan. 1016

2° administrator apostolski oraz - za zgodą kolegium konsultorów - administrator diecezji, prowikariusz i proprefekt apostolski, za zgodą rady, o której mowa w **kan. 495, § 2.**

§ 2. Administrator diecezji, prowikariusz i proprefekt apostolski nie powinni dawać dymisoriów osobom, którym odmówił święceń biskup diecezjalny, wikariusz lub prefekt apostolski.

Kan. **1019** -

§ 1. Wyższy przełożony kleryckiego instytutu zakonnego na prawie papieskim albo kleryckiego stowarzyszenia życia apostolskiego na prawie papieskim, ma prawo wystawiać dymisorie do diakonatu i prezbiteratu swoim podwładnym, którzy zgodnie z konstytucjami są wieczyście lub definitywnie złączeni z instytutem lub stowarzyszeniem.

§ 2. Święcenia wszystkich pozostałych alumnów jakiegokolwiek instytutu lub stowarzyszenia są regulowane prawem obowiązującym duchownych diecezjalnych. Odwołuje się jakkolwiek indult udzielony przełożonym.

Kan. **1020** - Nie należy udzielać dymisoriów, dopóki nie ma wszystkich świadectw i dokumentów, wymaganych przez prawo zgodnie z **kan. 1050 i 1051.**

Kan. **1021** - Dymisorie można przesłać każdemu biskupowi utrzymującemu łączność ze Stolicą Apostolską, z wyjątkiem biskupa innego obrządku niż kandydat do święceń, jeśli nie ma indultu apostolskiego.

Kan. **1022** - Biskup, otrzymawszy wymagane prawem dymisorie, nie powinien przystępować do święceń, dopóki się całkowicie nie upewni o ich autentyczności.

Kan. **1023** - Dymisorie mogą być przez udzielającego lub jego następcę czymś uwarunkowane lub odwołane. Raz jednak udzielone nie tracą ważności w wypadku wygaśnięcia władzy tego, kto je wystawił.

Rozdział II.

KANDYDACI DO ŚWIĘCEŃ

Kan. **1024** - Święcenia ważnie przyjmuje tylko mężczyzna ochrzczony.

Kan. **1025** -

§ 1. Do godziwego udzielenia święceń prezbiteratu lub diakonatu wymaga się, aby kandydat: po odbyciu zgodnie z prawem próby, posiadał - według oceny własnego biskupa lub kompetentnego

przełożonego wyższego - wymagane przymioty; nie był związany żadną nieprawidłowością lub przeszkodą, a także wypełnił wymagania kan. 1033-1039. Ponadto niezbędne są dokumenty, o których w kan. 1050, jak również powinien być przeprowadzony egzamin, o jakim w kan. 1051.

§ 2. Wymaga się ponadto, ażeby według oceny tego uprawnionego przełożonego, kandydat do święceń był potrzebny dla posługi Kościoła.

§ 3. Biskup udzielający święceń własnemu podwładnemu, który jest przeznaczony dla innej diecezji, musi mieć pewność, że będzie on przyjęty do tej diecezji.

Art. 1 **WYMOGI STAWIANE KANDYDATOM DO ŚWIĘCEŃ**

Kan. **1026** - Wyświęcić można tylko tego, kto cieszy się należyłą wolnością. Nie wolno zmuszać do przyjęcia święceń w jakikolwiek sposób i dla jakiegokolwiek przyczyny, ani kanonicznie odpowiedniego odwołać od ich przyjęcia.

Kan. **1027** - Kandydaci do diakonatu i prezbiteratu muszą być uformowani przez dokładne przygotowanie, zgodnie z prawem.

Kan. **1028** - Biskup diecezjalny lub kompetentny przełożony ma się troszczyć, by kandydaci, zanim zostaną dopuszczeni do określonego święcenia, zostali należycie pouczeni o samym święceniu oraz o związanych z nim obowiązkach.

Kan. **1029** - Do święceń należy dopuszczać jedynie tych, którzy - według roztropnej oceny własnego biskupa albo kompetentnego przełożonego wyższego - po rozważeniu wszystkich okoliczności, mają nieskażoną wiarę, kierują się prawidłową intencją, posiadają wymaganą wiedzę, cieszą się dobrą opinią, mają nienaganne obyczaje, wypróbowane cnoty, jak również inne przymioty fizyczne i psychiczne, odpowiadające przyjmowanemu święceniu.

Kan. **1030** - Jedynie na skutek kanonicznej przyczyny, chociaż tajnej, własny biskup lub kompetentny przełożony wyższy może zabronić przystąpienia do prezbiteratu własnym diakonom, przeznaczonym do kapłaństwa, z zachowaniem możliwości wniesienia rekursu, zgodnie z prawem.

Kan. **1031** -

§ 1. Prezbiteratu można udzielać tylko tym, którzy ukończyli dwudziesty piąty rok życia i posiadają wystarczającą dojrzałość, z zachowaniem ponadto sześciomiesięcznego odstępu czasu między diakonatem i prezbiteratem. Tych, którzy są przeznaczeni do prezbiteratu, można dopuścić do diakonatu dopiero po ukończeniu dwudziestego trzeciego roku życia.

§ 2. Kandydat do stałego diakonatu, niezona, może być dopuszczony do tych święceń dopiero po ukończeniu przynajmniej dwudziestego piątego roku życia; związany zaś małżeństwem nie wcześniej, jak po ukończeniu przynajmniej trzydziestego piątego roku życia, i za zgodą żony.

§ 3. Konferencje Episkopatu mają prawo wydać zarządzenie, na mocy którego jest wymagany wyższy wiek do prezbiteratu i diakonatu stałego.

§ 4. Dyspensa ponad rok od wieku, wymaganego zgodnie z przepisami §§ 1 i 2, jest zarezerwowana Stolicy Apostolskiej.

Kan. **1032** -

§ 1. Kandydaci do prezbiteratu mogą być dopuszczeni do diakonatu dopiero po ukończeniu piątego roku studiów filozoficzno-teologicznych.

§ 2. Po zakończeniu okresu studiów, diakon powinien przez odpowiedni czas, określony przez biskupa lub wyższego przełożonego, pracować w duszpasterstwie, wykonując święcenie diakońskie, zanim zostanie dopuszczony do prezbiteratu.

§ 3. Kandydat do diakonatu stałego może być dopuszczony do tego święcenia dopiero po zakończeniu okresu formacji.

Art. 2 **WSTĘPNE WYMAGANIA DO ŚWIĘCEŃ**

Kan. **1033** - Tylko ten jest godziwie dopuszczony do święceń, kto przyjął sakrament bierzmowania.

Kan. **1034** -

§ 1. Kandydat do diakonatu lub prezbiteratu nie powinien być święcony, jeśli wcześniej, przez obrzęd liturgiczny dopuszczenia, nie został włączony do grona kandydatów przez władzę, o której w **kan. 1016 i 1019**; po przedłożeniu wcześniej własnoręcznie napisanej i podpisanej prośby oraz po jej zaakceptowaniu na piśmie przez władzę.

§ 2. Do otrzymania takiego dopuszczenia nie jest obowiązany ten, kto przez śluby został włączony do kleryckiego instytutu.

Kan. **1035** -

§ 1. Zanim ktoś zostanie dopuszczony do diakonatu, czy to stałego czy przejściowego, powinien przyjąć i przez odpowiedni czas wykonywać posługi lektora i akolity.

§ 2. Między udzieleniem akolitu i diakonatu należy zachować odstęp przynajmniej sześciu miesięcy.

Kan. **1036** - Kandydat do diakonatu lub prezbiteratu powinien przed dopuszczeniem przedstawić własnemu biskupowi albo kompetentnemu przełożonemu wyższemu własnoręcznie sporządzone i podpisane oświadczenie stwierdzające, że z własnej woli i dobrowolnie przyjmie święcenia oraz że zawsze będzie wykonywał kościelną posługę; jednocześnie prosząc o dopuszczenie do święceń.

Kan. **1037** - Nieżonaty kandydat do stałego diakonatu, jak również kandydaci do prezbiteratu, nie powinni być dopuszczeni do diakonatu, zanim w przepisany obrzędzie nie oświadczą publicznie wobec Boga i Kościoła, że podjęli obowiązek celibatu, albo zanim nie złożą ślubów wieczystych w instytucie zakonnym.

Kan. **1038** - Diakon, który odmawia przyjęcia prezbiteratu, nie może otrzymać zakazu wykonywania przyjętego święcenia, chyba że jest związany przeszkodą kanoniczną albo - według osądu biskupa diecezjalnego lub kompetentnego przełożonego wyższego - istnieje jakaś inna poważna przyczyna.

Kan. **1039** - Wszyscy kandydaci do jakichkolwiek święceń obowiązani są odprawić przynajmniej pięciodniowe rekolekcje, w miejscu i w sposób określony przez ordynariusza. Zanim biskup przystąpi do udzielania święceń, winien się upewnić, że kandydaci odprawili te rekolekcje.

Art. 3

NIEPRAWIDŁOWOŚCI ORAZ INNE PRZESZKODY

Kan. **1040** - Zabrania się przyjęcia święceń tym, którzy są związani jakąkolwiek przeszkodą, czy to stałą, która nazywa się nieprawidłowością, czy też zwykłą. Można podlegać jedynie tym przeszkodom, które są wymienione w niżej podanych kanonach.

Kan. **1041** - Do przyjęcia święceń nieprawidłowymi są:

1° kto podlega jakiegokolwiek formie amencji lub innej chorobie psychicznej, na skutek której - po zasięgnięciu opinii biegłych - jest uważany za niezdolnego do właściwego wykonywania posługi;

2° kto popełnił przestępstwo apostazji, herezji lub schizmy;

3° kto usiłował zawrzeć małżeństwo, nawet tylko cywilne, bądź sam związany węzłem małżeńskim albo święceniami lub wieczystym publicznym ślubem czystości, bądź też z kobietą związaną ważnym małżeństwem lub takim samym ślubem;

4° kto popełnił dobrowolne zabójstwo albo spowodował spłodzenie płodu, gdy skutek nastąpił, oraz wszyscy pozytywnie współdziałający;

5° kto poważnie i z rozmysłem zranił siebie lub innego albo usiłował odebrać sobie życie;

6° kto wykonał akt święceń zarezerwowany mającym święcenia biskupie lub prezbiteratu, albo nie mając tych święceń, albo nie mogąc go wykonać na skutek zakazu wynikającego z jakiejś kary kanonicznej deklarowanej lub wymierzonej.

Kan. **1042** - Zwykłą przeszkodą, nie pozwalającą przyjąć święceń, są związani:

1° mężczyzna żonaty, chyba że jest zgodnie z prawem przeznaczony do stałego diakonatu;

2° kto sprawuje urząd lub zarząd zakazany duchownym na mocy **kan. 285 i 286**, związany z obowiązkiem rozliczenia się, dopóki nie uwolnił się na skutek złożenia urzędu lub zarządu i związanych z nim rozliczeń;

3° neofita, dopóki według oceny ordynariusza nie został dostatecznie utwierdzony.

Kan. **1043** - Przed święceniami wierni mają obowiązek powiadomić ordynariusza lub proboszcza o znanych im przeszkodach do święceń.

Kan. **1044** -

§ **1.** Do wykonywania przyjętych święceń są nieprawidłowymi:

1° kto, będąc związany nieprawidłowością do przyjęcia święceń, nieprawnie przyjął święcenia;

2° kto dopuścił się przestępstwa, o którym w kan. 1041, n. 2, jeśli jest ono publiczne;

3° kto popełnił jedno z przestępstw, o jakich w kan. 1041, nn. 3, 4, 5, 6.

§ **2.** Podlega przeszkodzie nie pozwalającej wykonywać święceń:

1° kto, będąc związany przeszkodą do przyjęcia święceń, nieprawnie przyjął święcenia;

2° kto popadł w amencję lub inną chorobę psychiczną, o której w kan. 1041, n. 1, dopóki ordynariusz - po zasięgnięciu opinii biegłego - nie zezwolił na wykonywanie święcenia.

Kan. **1045** - Nieznajomość nieprawidłowości oraz przeszkód nie uwalnia od nich.

Kan. **1046** - Nieprawidłowości i przeszkody zwielokrotniają się z różnych ich przyczyn, nie zaś na skutek powtarzania tej samej przyczyny, chyba że chodzi o nieprawidłowość pochodzącą z dobrowolnego, zabójstwa lub skutecznego przerwania ciąży.

Kan. **1047** -

§ 1. Jedynie Stolica Apostolska może dyspensować od wszystkich nieprawidłowości, jeśli fakt, na którym się opierają, został wprowadzony na forum sądowe.

§ 2. Jej również jest zarezerwowane dyspensowanie od następujących nieprawidłowości i przeszkód do przyjęcia święceń:

1° od nieprawidłowości, wpływających z publicznych przestępstw, o których w kan. 1041, nn. 2 i 3;

2° od nieprawidłowości z przestępstwa, czy to publicznego, czy tajnego, o którym w kan. 1041, n. 4;

3° od przeszkody, o której w kan. 1042, n. 1.

§ 3. Stolicy Apostolskiej jest również zarezerwowane dyspensowanie od nieprawidłowości do wykonywania przyjętego święcenia, o których w kan. 1041, n. 3, tylko w wypadkach publicznych, oraz w tymże kanonie, n. 4, także w wypadkach tajnych.

§ 4. Od nieprawidłowości i przeszkód nie zarezerwowanych Stolicy Świętej może dyspensować ordynariusz.

Kan. **1048** - W nagłych przypadkach tajnych, gdy nie można się udać do ordynariusza, albo gdy chodzi o nieprawidłowości, o których w kan. 1041, nn. 3 i 4, do Penitencjarii Apostolskiej, a zagraża niebezpieczeństwo poważnej szkody lub zniesławienia, związany nieprawidłowością nie pozwalającą wykonywać święceń, może je wykonywać. Pozostaje jednak obowiązek zwrócenia się jak najszybciej do ordynariusza lub Penitencjarii, za pośrednictwem spowiednika, bez podawanie nazwiska.

Kan. **1049** -

§ 1. W prośbie o dyspensę od nieprawidłowości i przeszkód należy wyszczególnić wszystkie nieprawidłowości i przeszkody. Jednak dyspensa ogólna jest ważna również w odniesieniu do pominiętych w dobrej wierze, z wyjątkiem nieprawidłowości, o których w kan. 1041, n. 4, oraz innych, wniesionych już na drogę sądową. Nie obejmuje natomiast pominiętych w złej wierze.

§ 2. W wypadku nieprawidłowości z dobrowolnego zabójstwa lub przerwania ciąży, do ważności dyspensy trzeba podać także liczbę przestępstw.

§ 3. Dyspensa ogólna od nieprawidłowości i przeszkód, udzielona do przyjęcia święceń, jest ważna w odniesieniu do wszystkich święceń.

Art. 4

WYMAGANE DOKUMENTY I BADANIE

Kan. **1050** - Do dopuszczenia do święceń wymagane są następujące dokumenty:

1° zaświadczenie o należycie odbytych studiach, zgodnie z kan. 1032;

2° jeśli chodzi o przystępujących do prezbiteratu, zaświadczenie o przyjęciu diakonatu;

3° jeśli chodzi o przystępujących do diakonatu: świadectwo chrztu i bierzmowania oraz przyjęcia posług, o których w kan. 1035; ponadto zaświadczenia o złożeniu oświadczenia, o którym w kan. 1036; jeśli przystępujący do diakonatu stałego jest żonaty, potrzebne są świadectwa ślubu i zgody żony.

Kan. 1051 - Gdy chodzi o zbadanie przymiotów wymaganych od kandydata do święceń, należy zachować następujące przepisy:

1° konieczne jest zaświadczenie rektora seminarium lub domu formacji na temat przymiotów wymaganych do przyjęcia święceń, mianowicie o nieskażonej doktrynie kandydata, autentycznej pobożności, dobrych obyczajach i zdatności do wykonywania posługi; ponadto, po przeprowadzeniu odpowiedniego badania, zaświadczenie o stanie zdrowia fizycznego i psychicznego kandydata;

2° biskup diecezjalny lub wyższy przełożony dla należytego przeprowadzenia badania mogą zastosować także inne środki, które uznają za pożyteczne, stosownie do okoliczności czasu i miejsca, jak świadectwa kwalifikacyjne, zapowiedzi lub inne informacje.

Kan. 1052 -

§ 1. Aby biskup, udzielający święceń na podstawie własnego prawa, mógł do nich przystąpić, powinien najpierw upewnić się, że są dokumenty, o których w kan. 1050, oraz że w przeprowadzonym zgodnie z prawem badaniu zdatność kandydata została stwierdzona pozytywnymi argumentami.

§ 2. Aby biskup mógł przystąpić do udzielenia święceń obcemu kandydatowi, wystarcza, że dymisorie informują, iż zebrano te dokumenty, przeprowadzono badanie zgodnie z przepisem prawa i ustalono zdatność kandydata. Jeśli kandydat jest członkiem instytutu zakonnego lub stowarzyszenia życia apostołskiego, dymisorie powinny ponadto zaświadczać, że kandydat został definitywnie włączony do instytutu lub stowarzyszenia i jest podwładnym przełożonego wystawiającego dymisorie.

§ 3. Jeśli mimo to na podstawie pewnych racji, biskup ma wątpliwość, czy kandydat jest zdatny do przyjęcia święceń, nie powinien mu ich udzielać.

Rozdział III.

ZAPISANIE I ŚWIADECTWO ŚWIĘCEŃ

Kan. 1053 -

§ 1. Po udzieleniu święceń, należy w specjalnej księdze, przechowywanej pilnie w kurii miejsca święceń, zapisać nazwiska poszczególnych wyświęconych, nazwisko szafarza, a także miejsce i datę udzielenia święceń. Ponadto należy starannie przechowywać wszystkie dokumenty, dotyczące poszczególnych święceń.

§ 2. Biskup udzielający święceń powinien każdemu wyświęconemu wydać autentyczne świadectwo otrzymanych święceń. Ci, którzy zostali wyświęceni przez obcego biskupa na podstawie dymisorii, powinni wspomniane świadectwo przedstawić własnemu ordynariuszowi w celu zapisania święceń w specjalnej księdze przechowywanej w archiwum.

Kan. **1054** - Ordynariusz miejsca, gdy idzie o duchownych diecezjalnych, albo kompetentny przełożony wyższy, gdy chodzi o jego podwładnych, powinni o każdym udzielonym święceniu powiadamiać proboszcza miejsca chrztu, który jest obowiązany dokonać adnotacji w swojej księdze ochrzczonych, zgodnie z **kan. 535, § 2**.